



MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

24.10.2025 Nr. 04-07/2857

La nr. 04-1998 din 23.07.2025

Ministerul Energiei
email: secretariat@energie.gov.md

DECIZIA

la determinarea domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu la proiectul „Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050”

Ca urmare a solicitării adresată de către **Ministerul Energiei** (nr. 04-1998 din 23.07.2025) cu sediul din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, mun. Chișinău, înregistrată la Ministerul Mediului cu nr. 5484 din 23.07.2025, privind determinarea domeniului de aplicare (art.7 alin. 1¹ al Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu) pentru „**Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050**”, în baza Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155), Ghidului cu privire la efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu, aprobat prin Ordinul ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului nr. 219 din 01.10.2018, Hotărârii Guvernului nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 206-208, art. 343), Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică, art. 12⁶ alin. (1),

Autoritatea competentă, Ministerul Mediului,
ținând cont de opiniile Ministerului Sănătății și ale altor autorități publice interesate și de comentariile publicului interesat, emite decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

Prezentarea strategiei

Denumirea documentului: „Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050”.

*Autoritatea de inițiere/planificare este **Ministerul Energiei**.*

Caracterul documentului, scopurile, obiectivele și structura:

Strategia stabilește obiectivele și direcțiile principale de dezvoltare a domeniului energetic până la finele anului 2050, identificând acțiunile și măsurile necesare pentru a crea beneficii tangibile pentru domeniul energetic, consumatorii finali și economia națională în ansamblu.

Strategia este structurată în 8 obiective și are un orizont de implementare până în anul 2050, cu etape intermediare pentru 2030 și 2040.

Obiectivele generale ale strategiei energetice sunt:

- Creșterea securității aprovizionării cu energie și resurse energetice.
- Dezvoltarea unor piețe energetice competitive, transparente și integrate în piața unică a Uniunii Europene.
- Implementarea principiului „*eficiența energetică înainte de toate*” în toate sectoarele economiei și consumului de energie.
- Dezvoltarea durabilă a sectorului energetic prin decarbonizare și tranziție către surse regenerabile.
- Asigurarea unui acces echitabil și durabil la energie la prețuri accesibile pentru toți consumatorii.
- Accelerarea digitalizării infrastructurii și proceselor din sectorul energetic.
- Stimularea cercetării, inovării și dezvoltării în domeniul energetic.
- Integrarea sectorului de transporturi electrice în planificarea energetică națională.

Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050 a fost elaborată în urma unei analize cuprinzătoare a stării actuale a domeniului energetic, ținând cont de angajamentele stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare „*Moldova Europeană 2030*”, în Programul de activitate al Guvernului „*Moldova prosperă, sigură, europeană*” și se aliniază cu strategiile și planurile de dezvoltare sectoriale, care au impact asupra domeniului energetic, cum sunt:

- Planul național integrat privind energia și clima pentru perioada 2025-2030, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 86/2025 (PNIEC);
- Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 659/2023 (PDER);
- Programul național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 624/2024;
- Strategia securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Legea nr. 391/2023;
- Strategia de mobilitate 2030, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 589/2024;
- Proiectul strategiei de E-MOBILITATE, versiunea prezentată la data de 1 iulie 2025;
- Proiectul Foii de parcurs pentru încălzire durabilă.

Strategia este structurată în 10 capitole după cum urmează:

- I. Introducere
- II. Evaluarea situației actuale
- III. Viziunea privind dezvoltarea domeniului energetic moldovenesc
- IV. Obiective generale și specifice
- V. Direcții prioritare de dezvoltare
- VI. Impactul măsurilor propuse
- VII. Indicatori de monitorizare și evaluare
- VIII. Riscuri potențiale în implementarea strategiei
- IX. Autoritățile și instituțiile responsabile
- X. Procesul de raportare

Indicarea naturii acțiunilor planificate la nivel național:

Strategia propune măsuri de decarbonizare a sectorului energetic, creșterea ponderii surselor regenerabile, electrificarea transportului, creșterea eficienței energetice, reducerea consumului de combustibili fosili, dezvoltarea hidrogenului cu emisii reduse și promovarea stocării de energie. De asemenea, se promovează sisteme energetice reziliente și sustenabile, în concordanță cu obiectivele climatice.

Etapă de determinare a domeniului de aplicare:

Cererea privind determinarea domeniului de aplicare a fost prezentată de către inițiator (Ministerul Energiei) la data de 23.07. 2025. Autoritatea competentă (Ministerul Mediului) a publicat Cererea privind determinarea domeniului de aplicare pe pagina web oficială la data de 12 septembrie 2025 oferind astfel publicului posibilitatea de a-și expune opinia cu privire la informația ce urmează a fi inclusă în Raportul privind evaluarea strategică de mediu (Raportul ESM).

Informația publicată de către autoritatea competentă poate fi accesată la următorul link: <https://mediu.gov.md/ro/content/evaluare-strategic%C4%83-de-mediu-la-nivel-na%C8%9Bional>.

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (4) al Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, inițiatorul informează publicul interesat în conformitate cu art.10 alin. (4). Publicul interesat poate prezenta comentariile și propunerile sale autorității competente în termen de 10 zile de la data la care a fost informat.

Totodată, la etapa de determinare a domeniului de aplicare a raportului ESM, autoritatea competentă desfășoară în mod obligatoriu consultări cu autoritățile publice interesate și cu Ministerul Sănătății. Rezultatele consultărilor se consemnează într-un proces-verbal care va conține lista cu informațiile agreeate reciproc, necesară întocmirii raportului privind evaluarea strategică de mediu și care este parte integrantă a acestuia.

Autoritatea competentă se asigură că autoritățile de sănătate publică sunt consultate în momentul determinării informațiilor pertinente care urmează să fie incluse în raportul de mediu. Problemele din domeniul sănătății populației (zgomotul, poluarea aerului produsă de transportul auto etc.) constituie o parte indispensabilă a procedurii de evaluare strategică de mediu conform Legii nr. 11/2017 (anexa nr. 2 lit. b)). Mai mult ca atât, o practică bună este și luarea în considerație a posibilelor consecințe sociale ale planurilor și programelor (de ex. pierderea locurilor de muncă, strămutarea populației).

Urmare a consultării informației privind determinarea domeniului de aplicare a raportului ESM au parvenit opinii de la următoarele autorități publice interesate identificate:

- Ministerul Sănătății (Aviz nr.09/3055 din 26.09.2025);
- Ministerul Educației și Cercetării (Aviz nr.04/2-09/7428 din 25.09.2025);
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Aviz nr. 04-5270 din 03.10.2025);
- Agenția de Mediu (Aviz nr. 08/2084/2025 din 19.09.2025);
- Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice (Aviz nr.01-04/641 din 01.10.2025).

Cu referire la conținutul Raportului privind evaluarea strategică de mediu pentru *Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050*, menționăm:

Raportul privind evaluarea strategică de mediu trebuie să conțină descrierea posibilelor efecte semnificative asupra mediului identificate, inclusiv asupra biodiversității, sănătății populației, asupra faunei, florei, solului, apei, aerului,

patrimoniului cultural și peisajelor. Acesta trebuie să includă informația referitor la efectele secundare, cumulative, pe termen scurt, mediu sau lung, efecte permanente sau temporare, pozitive sau negative. Astfel, Raportul privind evaluarea strategică de mediu trebuie să conțină următoarele informații:

- cel puțin informațiile conținutului-cadru al raportului privind ESM prevăzut în anexa nr. 2 la Legea nr. 11/2017, în conformitate cu gradul de detaliere a strategiei;

- să se analizeze aspectele relevante ale stării actuale a mediului, inclusiv ale sănătății populației, și evoluția sa probabilă fără implementarea documentului de politici sau planificare (alternativa „zero”). Analiza stării mediului și sănătății populației pe teritoriul Republicii Moldova se va efectua cu identificarea tendinței generale (ex. în ultimii 5-10 ani) pentru componentele de mediu (aer, apă, terenuri și sol, deșeuri solide, natura și biodiversitatea, sănătatea publică, ș.a.); care este acoperirea geografică a tendinței identificate, aspectele care au fost afectate de către acest factor; ce teritorii ar putea fi afectate în viitor (nord, sud, orașe, sate, zone sensibile ș.a.), dacă poate tendința dată să afecteze domeniile de importanță specifică (de ex. ariile naturale protejate de stat, situri Emerald); care este importanța tendinței într-un teritoriu determinat (important, foarte important, etc.); sunt efectele cauzate de tendințe pozitive sau negative; sunt efectele cauzate de tendințe reversibile sau ireversibile; există vreo țintă sau indicator stabilit în politicile existente sau o valoare limită în legislație, etc.; care este relația dintre tendința curentă și ținta stabilită. Alternativa „zero” a stării mediului și a sănătății populației (neimplementarea strategiei) este utilizată în raportul de mediu ca cadru teoretic de referință pentru evaluarea posibilelor efecte asupra mediului.

- să se analizeze posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra biodiversității, sănătății populației, asupra faunei, florei, solului, apei, aerului, patrimoniului cultural și peisajelor, inclusiv efecte secundare, cumulative, pe termen scurt, mediu sau lung, efecte permanente sau temporare, pozitive sau negative ale implementării strategiei, inclusiv și asupra țărilor vecine (Ukraina, România) în context transfrontalier;

- să se identifice posibilele efecte semnificative ale implementării documentului de politici și planificare asupra siturilor Emerald sau asupra altor zone de conservare de semnificație locală, națională sau internațională;

- să propună măsurile preconizate pentru prevenirea, reducerea și, pe cât posibil, echilibrarea oricăror efecte adverse semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, prin implementarea strategiei.

- să propună descrierea măsurilor preconizate ce țin de monitorizarea efectelor semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ca urmare a implementării documentului de politici sau planificare (programul de monitorizare). Măsurile ar trebui să fie relevante pentru detaliile proiecțiilor strategiei, cu indicatori măsurabili pentru monitorizarea și controlul impactului asupra mediului specificați pentru fiecare măsură. Pentru fiecare indicator, ar trebui indicate o unitate de măsură și autoritatea responsabilă cu monitorizarea și controlul.

- un scurt rezumat al raportului privind evaluarea strategică de mediu prezentat într-o formă accesibilă pentru public;

- bibliografia utilizată la elaborarea Raportului privind evaluarea strategică de mediu.

Pentru efectuarea evaluării strategice de mediu pentru strategie, Ministerul Energiei are dreptul să implice experți în calitate de elaboratori ai raportului privind

ESM. La selectarea experților se iau în considerare criteriile de calificare stabilite la art. 8 alin. (4) al Legii nr.11/2017.

În conformitate cu art. 8 alin. (3), la elaborarea raportului ESM de către inițiator, pentru furnizarea informațiilor prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr.11/2017, pot fi utilizate informațiile disponibile privind impactul asupra mediului al documentului de politici și planificare, care au fost obținute la alte niveluri de luare a deciziilor sau din alte acte normative (de ex. ESM pentru PNIEC, care include obiective și ținte comune cu Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050 etc.).

Decizia privind determinarea domeniului de aplicare se emite cu următoarele **condiții:**

1. Respectarea prevederilor cadrului normativ național și internațional în procesul de definitivare a proiectului „*Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în anul 2050*”.

2. Notificarea autorității competente pentru protecția mediului (Ministerul Mediului), dacă intervin modificări sau extindere a măsurilor sau acțiunilor prezentate în informația asupra proiectului „*Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în anul 2050*”, inclusiv includerea de activități care cad sub incidența anexelor nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

3. Evaluarea strategică de mediu se va desfășura în context transfrontalier, cu evaluarea biodiversității, conform art. 8⁵ din Legea nr. 11/2017.

4. Decizia cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu la proiectul „*Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050*” se va plasa pe pagina web oficială a inițiatorului în conformitate cu prevederile art. 7 alin. 5² din Legea nr. 11/2017.

Anexă: Proces verbal la consultările asupra determinării domeniului de aplicare a raportului privind ESM pentru „Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050” – 9 file.

Ministru

Sergiu LAZARENCO

Mariana Petreanu
+37322204572
mariana.petreanu@mediu.gov.md